

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyně Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Martiny Kúchlerové Ph.D., ve věci

žalobce: **T. V. H.**
zastoupen Mgr. Petrem Malijovským, advokátem
se sídlem v Týništi nad Orlicí, Mírové náměstí 233

proti
žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3, poštovní schránka 155/50

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2022, čj. MV-53655-5/SO-2022

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2022, čj. MV-53655-5/SO-2022, se zrušuje a věc se mu vrací k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 10.800 Kč do deseti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a rozhodnutí správního orgánu

1. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 21. 3. 2022, čj. OAM-22585-31/DP-2021, jímž byla zamítnuta jeho žádost o prodloužení doby povolení k dlouhodobému pobytu a platnost povolení k dlouhodobému pobytu nebyla dle § 44a

odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a § 37 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), prodloužena, neboť žalobce byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu. Dále byla zamítnuta jeho žádost o prodloužení doby povolení k dlouhodobému pobytu a platnost povolení k dlouhodobému pobytu nebyla dle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a § 37 odst. 2 písm. a) s odkazem na § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců prodloužena, neboť nesplňuje podmínku trestní zachovalosti.

II. Shrnutí žalobních bodů

2. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí, navrhl jeho zrušení, jakož i zrušení jemu předcházejícího rozhodnutí orgánu I. stupně, a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.
3. V žalobě namítal, že správní orgány věc nesprávně skutkově zhodnotily, když při rozhodování nepřihlédly k podstatným důkazně podloženým skutečnostem a rozhodly při posuzování podmínky trestní zachovalosti a podmínky přiměřenosti nepřiměřeně tvrdě a formalisticky. Uspokojivě se nevypořádaly ani s přiměřeností zásahu do rodinného a osobního života žalobce, přičemž naprosto opomenuly pravou podstatu a smysl ustanovení zákona o pobytu cizinců. Svou argumentaci podrobně rozvedl následovně.
4. K otázce trestní zachovalosti žalobce namítl, že správní orgány zkoumaly individuální skutkové okolnosti jeho protiprávního jednání pouze velmi okrajově. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu má správní orgán zohlednit závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, přičemž správní orgán sám v napadeném rozhodnutí konstatuje, že při posuzování zohlední závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, avšak v odůvodnění se tím zabývá pouze velmi okrajově. Přitom samotný čin a trest uložený žalobci v trestním řízení a okolnosti jeho spáchání jsou velmi důležité. Dle žalobce je třeba vzít v úvahu i další aspekty jako například uložený trest, míru jeho zapojení do trestné činnosti, rozsah způsobené škody, četnost trestných činů, tendenci k opakování trestné činnosti či chování žalobce v době po odsouzení, jak rozhodl v minulosti Ústavní soud a Nejvyšší soud.
5. Dle žalobce správní orgány zcela vědomě a úmyslně nevyužily prostor pro správní uvážení při hodnocení spáchaného přečinu z hlediska ohrožení bezpečnosti státu nebo závažného narušení veřejného pořádku, když z okolností jeho trestné činnosti je dostatečně zřejmé, že se dopustil jednání, které nepředstavuje trvalý ohrožení veřejného pořádku a že se nejedná o skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení základního zájmu společnosti. Připomněl, že trestní soud v rámci trestního řízení velice zvažoval, zda-li nepřistoupit k odklonu v rámci trestního řízení, byť k němu nakonec nedošlo.
6. Žalobce má zato, že pokud by nedošlo k prodloužení dlouhodobého pobytu, byla by porušena zásada *ne bis in idem*, neboť by se tak jednalo o fakticky další trest za trestnou činnost, pro kterou byl již potrestán trestním soudem. Jeho trestný čin představoval naprosto ojedinělý exces z jinak řádně vedeného života na území České republiky, pročez byl uložen trest odnětí svobody na dolní hranici zákonné trestní sazby. V dané věci nebylo bráno v úvahu jak samotné odsouzení a uložený trest, ale ani samotná trestná činnost, její charakter, sklony k opakování trestné činnosti nebo jinému porušování právních předpisů, chování žalobce po spáchání a další aspekty. Spácháním trestného

činu nevznikla žádná škoda, protiprávní jednání tedy nedosahovalo větší společenské nebezpečnosti a žalobce se snažil spáchaný trestný čin v maximální možné míře odčinit.

7. Žalobce uvedl, že si je vědom a lituje toho, že spáchal vážný prohřešek proti právním předpisům, když se dne 4. 12. 2020 účastnil oslavy narazení syna svého přítele a neubránil se pití alkoholu na místě oslavy. Oslavy se účastnil také jeho známý, kterého potkala náhlá zdravotní indispozice a on ho chtěl odvézt k lékaři. Během jízdy se však jeho zdravotní stav natolik zlepšil, že ho odvezl alespoň do místa jeho bydliště. Možná se jednalo i o jednání v krajní nouzi. Policejní hlídkou mu byla naměřena hodnota 1,12 ‰ alkoholu v dechu a opakovanou dechovou zkouškou hodnota 1,19 ‰, následný odběr krve provedený téhož dne potvrdil v jeho krvi přítomnost 1,15 g/kg alkoholu. Za tento trestný čin spočívající v přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 odst. 1 trestního zákoníku mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání dvou měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu dvanácti měsíců a zákaz řízení motorových vozidel na dobu dvanácti měsíců. K trestnému činu se v rámci přípravného řízení v plném rozsahu doznal a svého jednání upřímně litoval a lituje dodnes. S policií a soudy plně spolupracoval a svůj úmysl vše odčinit stvrdil zasláním finanční částky ve výši 10.000 Kč na účet soudu jako pomoc obětem trestné činnosti podle § 307 odst. 2, písm. b) trestního řádu jako podmínky k podmíněnému zastavení trestního stíhání, návrhu však soud nevyhověl.
8. K posouzení přiměřenosti rozhodnutí žalobce poukázal na Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (dále také jen „Úmluva“), a to zejména její čl. 8 odst. 1, dle něhož má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Dle jeho odst. 2 státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných. S poukazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu dodal, že pokud cizinec v řízení o zrušení/neprodlení svého pobytového oprávnění namítne nepřiměřenost zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života, správní orgán se musí s touto námitkou vypořádat bez ohledu na to, zda zákon o pobytu cizinců v takovém řízení vyžaduje posouzení přiměřenosti dle § 174a zákona o pobytu cizinců. V dané věci však správní orgán zkoumal pouze formálně a bagatelně, nezákonně relativizuje vztahy žadatele v České republice.
9. Správní orgány ve svém odůvodnění umenšují roli žalobcova bratra a jeho rodiny, se kterým se pravidelně stýká a vede s ním rodinný život jako bratr/švagr, a naproti tomu uvádí, že žalobce má vlastně rodinu také ve Vietnamu (kterou za 10 let navštívil 1x v roce 2018) a že se ho tedy vycestování nedotkne. Správní orgán bagatelizuje i další skutečnosti, a to že žalobce může pracovat a vést svůj rodinný a soukromý život ve Vietnamu. Žalobce uvedl, že si zde vytvořil pevné rodinné, pracovní, podnikatelské a ekonomické vazby, vycestování na „druhý konec světa“ by mělo zcela zásadní, devastační a nepřiměřený účinek. Doposud zde řádně pracoval, nemá žádné dluhy, exekuce, našel zde svůj druhý domov. Veškeré vazby zde by byly nenávratně ztraceny, žalobce i jeho nejbližší by trpěli jak psychicky, tak ekonomicky, jelikož ve Vietnamu je nesrovnatelně nižší životní úroveň, a dále by již nemohl v takové míře ekonomicky podporovat své staré rodiče, kteří jsou na jeho příjmu závislí. Tím, že nedošlo k prodloužení pobytového oprávnění, již žalobce utrpěl, jelikož mu nebylo prodlouženo živnostenské oprávnění, na

základě kterého pracoval u společnosti Servis jeřábů, a. s. Žalobce zdůraznil, že v České republice žije již 13 let a považuje tuto zemi za svůj druhý domov a miluje ji. Po takové době je zde již na místní život uvyklý, má zde rodinu svého bratra a jeho děti. Má zde rovněž mnoho přátel i krajanů, je zde plně socializován. Po takové době si již nedokáže reálně představit návrat do Vietnamu, kde zůstali pouze jeho starší rodiče, které se snaží finančně podporovat (jelikož je tam velká chudoba). Naposledy navštívil Vietnam v roce 2018.

10. Negativní rozhodnutí by jej citelně zasáhlo i po ekonomické stránce, jelikož by se ve Vietnamu těžko uživil, životní poměry jsou tam nesrovnatelně těžší, než v České republice. Celkově by byla razantně narušena jeho integrita a právo na sebeurčení, které jsou pro příznivý rozvoj osobnosti nezbytné i s ohledem na duševní a fyzické zdraví. Významně by byly narušeny i jeho podnikatelské aktivity a vazby mezi ním jako dodavatelem a jeho odběrateli budované od roku 2008, které by ztratil a mohl na ně v budoucnu jen těžko navázat. Případné neprodloužení by zcela jistě drtivě zasáhlo jeho soukromý a rodinný život, kdy každý má právo na sebeurčení a rozhodování o sobě samém, tedy kde bude žít a s kým, psychické zdraví, které by bylo nesporně zasaženo, kdyby se měl vystěhovat zpět do Vietnamu. Má zde silné rodinné vazby s bratrem a jeho rodinou, pravidelně se navštěvují a vazby by byly nenávratně zpřetrhány stejně jako vazby s přáteli.
11. Závěrem žalobce připustil, že sice jako OSVČ vykonával pro společnost Servis jeřábů, a. s., činnosti bez příslušného oprávnění po dobu 3 let, ale disponoval živnostenským oprávněním a na základě něho vykonával činnost legálně. Došlo tedy pouze k formální chybě pro označení činnosti, on sám z takové skutečnosti neměl žádné výhody ani tak nečinil úmyslně, veškeré daňové a odvodové povinnosti si v tomto směru splnil.
12. Dne 16. 5. 2022 zaslal žalobce soudu své vyjádření k věci, v němž mimo jiné sdělil, že zde pracuje, věnuje se koníčkům a přispívá v rámci své komunity na dobročinné účely. Uvedl, že je zdravý, mladý muž, kterému se „svět otočil na ruby“, že nikdy nežádal v České republice žádnou materiální podporu, vždy spoléhal na sebe a snažil se dodržovat pravidla této krásné demokratické země. Uvedl, že je nyní zklamaný, zlomený a touží po lidskosti a odpuštění. Připustil, že udělal chybu, za kterou musí zaplatit.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

13. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby. V reakci na žalobní námitku nedostatečného posouzení trestné činnosti a porušení zásady *ne bis in idem* žalovaný konstatoval, že se k oběma námitkám vyjádřil již v napadeném rozhodnutí a dodal, že k polehčujícím okolnostem týkajícím se jeho trestné činnosti přihlédl, zároveň však musel přihlédnout k výkonu samostatné výdělečné činnosti bez živnostenského oprávnění, a to po dobu nikoli zanedbatelnou.
14. K námitce nepřiměřenosti napadeného rozhodnutí zopakoval argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí a k námitce, že žalobce má právo se rozhodnout, kde bude žít, uvedl, že je na svrchovaném státu, aby rozhodl, za jakých podmínek (v souladu s jeho mezinárodními závazky např. s evropským právem) mohou osoby cizí státní příslušnosti na jeho území pobývat.

15. Žalovaný setrval na tom, že bylo rozhodnuto správně, když byla žádost žalobce o prodloužení doby platnosti dlouhodobého pobytu zamítnuta.

IV. Posouzení věci krajským soudem

16. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Po prostudování předloženého správního spisu dospěl soud k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu shledal důvodnou.
17. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobce požádal dne 21. 7. 2021 o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání - OSVČ. V průběhu řízení o žádosti si správní orgán I. stupně vyžádal k osobě žalobce výpis z evidence Rejstříku trestů. Z tohoto výpisu ze dne 6. 1. 2022 vyplývá, že žalobce byl v řízení vedeném pod sp. zn. 1 T 181/2020 odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Kladně vydaným dne 18. 2. 2021 pro trestný čin - přečin dle § 274 odst. 1 trestního zákoníku (tj. pro přečin ohrožení pod vlivem návykové látky) a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 2 měsíců s podmíněčným odkladem na zkušební dobu 12 měsíců a trest zákazu činnosti taktéž na dobu 12 měsíců. Rozsudek nabyl právní moci dne 20. 4. 2021. Správní orgán I. stupně si vyžádal i zmíněný rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 18. 2. 2021, čj. 1 T 181/2020-49.
18. Po shromáždění podkladů správní orgán I. stupně dne 6. 1. 2022 vyrozuměl žalobce ve smyslu § 36 odst. 3 správního o možnosti seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Tohoto práva žalobce dne 12. 1. 2022 využil a požádal o lhůtu pro vyjádření se k věci. To bylo správnímu orgánu zasláno dne 7. 2. 2022 a žalobce v něm prostřednictvím svého zástupce mimo jiné uvedl, že nemá žádné dluhy na sociálním ani zdravotním pojištění, daňové ani celní nedoplatky, že má řádně zajištěné ubytování a dostatečné příjmy k pobytu, že má sjednáno zdravotní pojištění a řádně podniká na základě živnostenského oprávnění. V České republice žije již 13 let a považuje ji za svůj domov. Má zde bratra a jeho děti, mnoho přátel i krajanů. Návrat do Vietnamu si nedokáže po takové době reálně představit. Ve Vietnamu už má jen staré rodiče, které se snaží finančně podporovat. Vietnam naposledy navštívil v roce 2011. V České republice dlouhodobě podniká, prodává boty a látky, občasně pracuje jako svářeč a snaží se naučit i další profese. Zdůraznil, že za svůj pobyt v České republice se dopustil pouze jednoho vážného prohřešku, a to řízení v opilosti. K trestnému činu se doznal, svého jednání upřímně litoval a lituje dodnes. S policií i soudy plně spolupracoval, následně věnoval 10.000 Kč na účet soudu jako pomoc obětem trestné činnosti. Uvedl i to, že neprodloužením pobytu by došlo prakticky k dvojímu trestu za jeden trestný čin a nadto by neprodloužením pobytu došlo fakticky k uložení trestu vyhoštění, který soudy ukládají pouze pro opravdu velmi závažné zločiny. Zamítavým rozhodnutím by došlo k přetrhání silných rodinných vazeb žalobce a jeho bratra i přátel. Negativní rozhodnutí by jej taktéž citelně zasáhlo i po ekonomické stránce, neboť by se ve Vietnamu jen těžko uživil. Narušením stávajícího životního stylu by pak došlo i k poškození jeho duševního a fyzického zdraví.
19. Dne 21. 3. 2022, vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí čj. OAM-22585-31/DP-2021, jímž zamítl žádost žalobce o prodloužení doby povolení k dlouhodobému pobytu a

platnost povolení k dlouhodobému pobytu neprodloužil, a to z důvodu, že byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu, a dále z důvodu, že nesplňuje podmínku trestní zachovalosti. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

20. Krajský soud posoudil žalobu v mezích jejího rozsahu a uplatněných žalobních důvodů.
21. Dle ustanovení § 44a odst. 3 zákona o pobytu cizinců se *na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu § 35 odst. 2 a 3, § 36, § 46 odst. 3 a 7 a § 55 odst. 1 a 2 vztahují obdobně.*
22. Dle § 35 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *dobu platnosti víza k pobytu nad 90 dnů a dobu pobytu na území na toto vízum (a tedy i platnost povolení k dlouhodobému pobytu) nelze prodloužit, pokud ministerstvo shledá důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto víza (§ 37).*
23. Dle § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců *ministerstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů (a tedy i platnost povolení k dlouhodobému pobytu neprodlouží), jestliže cizinec byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu. Dle odst. 2 písm. a) téhož ustanovení ministerstvo dále zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů (a tedy i platnost zaměstnanecké karty neprodlouží), jestliže nastal některý z důvodů uvedených v § 56 odst. 1 písm. a), c), d), g), h) a j) až l) nebo v § 56 odst. 2 téhož zákona.*
24. Dle § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců *dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3, ministerstvo cizinci neudělí, jestliže nesplňuje podmínku trestní zachovalosti (§ 174) za podmínky, že důsledky neudělení dlouhodobého víza budou přiměřené důvodu pro neudělení dlouhodobého víza. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přiblíží zejména k dopadům tohoto neudělení do soukromého a rodinného života cizince.*
25. Podmínku trestní zachovalosti vymezuje § 174 zákona o pobytu cizinců tak, že dle odstavce 1 písm. a) *se za trestně zachovalého se pro účely zákona považuje cizinec, který nemá ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu. Odstavec 2 tohoto ustanovení stanoví, že za účelem doložení trestní zachovalosti si příslušný orgán vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů.*
26. Pravidla pro posuzování přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života stanoví § 174a zákona o pobytu cizinců, dle něhož *při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.*
27. O tom, že žalobce byl pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k podmíněnému trestu odnětí svobody, není ve věci sporu a není sporu ani o tom, že jej nelze považovat za trestně zachovalého (viz výpis z evidence Rejstříku trestů, rozsudek Okresního soudu v Kladně ze dne 18. 2. 2021, čj. 1 T 181/2020-49, který nabyl právní moci 20. 4. 2021). Žalobce je však přesvědčen, že jeho trestná činnost nedosahuje takové intenzity, aby bylo nutné jeho žádost o prodloužení jeho pobytového oprávnění zamítnout a již v průběhu řízení před správními orgány namítal nepřiměřenost dopadů do svého soukromého a rodinného života, když uváděl,

že v České republice žije 13 let a považuje ji za svůj domov, že zde má bratra a jeho děti, mnoho přátel i krajanů, že si návrat do Vietnamu nedokáže reálně představit, má tam už jen staré rodiče, které se snaží finančně podporovat. Uvedl, že v České republice dlouhodobě podniká, nemá žádné dluhy na sociálním ani zdravotním pojištění, daňové ani celní nedoplatky. Opakovaně zdůrazňoval, že se za svůj pobyt v České republice dopustil pouze jednoho vážného prohřešku, a to předmětného řízení v opilosti, že se ke svému činu doznal, svého jednání upřímně litoval a lituje a na účet soudu věnoval 10.000 Kč jako pomoc obětem trestné činnosti.

28. Krajský soud připomíná, že posuzování přiměřenosti dopadu rozhodnutí není omezeno pouze na ta rozhodnutí, u kterých to zákon o pobytu cizinců výslovně stanoví (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, čj. 6 Azs 96/2015-30, či ze dne 20. 9. 2018, čj. 10 Azs 127/2018-30). V případě zamítnutí žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu je třeba přiměřenost dopadu rozhodnutí posuzovat i ke konkrétní námitce cizince (srov. např. rozsudek ze dne 22. 1. 2020, čj. 10 Azs 256/2019-39 či ze dne 12. 3. 2020, čj. 9 Azs 352/2019-33), neboť tato povinnost vyplývá přímo z Úmluvy, jejíž čl. 8 zavazuje smluvní státy k respektu vůči soukromému a rodinnému životu každého jednotlivce. Uvedené platí mimo jiné právě u správními orgány v dané věci aplikovaného ustanovení § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců - viz např. rozsudek ze dne 27. 3. 2020, čj. 5 Azs 320/2019-38, v němž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „[p]odmínka, aby důsledky rozhodnutí o zrušení platnosti pobytového oprávnění byly přiměřené důvodu pro zrušení, přičemž při posuzování přiměřenosti se přihlíží zejména k dopadům tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince, je sice výslovně stanovena pro případy zrušení pobytového oprávnění dle § 37 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, nicméně, i když zákon s jejich relevancí nepočítá v § 37 odst. 1, nelze ani v těchto případech pomíjet čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz např. rozsudky NSS ze dne 14. 3. 2018, čj. 6 Azs 422/2017-29, ze dne 25. 7. 2018, čj. 5 Azs 102/2017-35).“
29. V daném případě správními orgány současně aplikované ustanovení § 56 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců pak podmínku, že důsledky neudělení dlouhodobého víza (pobytu) budou přiměřené důvodu pro neudělení dlouhodobého víza (pobytu) a povinnost přihlížet při posuzování přiměřenosti zejména k dopadům tohoto neudělení do soukromého a rodinného života cizince, stanoví výslovně.
30. Jak je uvedeno výše, žalobce již ve správním řízení namítal nepřiměřený dopad rozhodnutí do svého soukromého a rodinného života a že jím spáchaný trestný čin nedosahuje větší společenské nebezpečnosti, přičemž na podporu svých tvrzení uváděl konkrétní argumenty. Správní orgány (zejména správní orgán I. stupně) se sice jeho tvrzeními zabývaly, avšak dle názoru krajského soudu zčásti nedostatečně a zčásti nesprávně.
31. K zásahu do soukromého a rodinného života žalobce v důsledku vydaného rozhodnutí uvedl správní orgán I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí, že na území ČR pobývá již od roku 2008, je svobodný a bezdětný, během svého pobytu si zde nevytvořil žádné významné vazby (žádná konkrétní jména či podrobnosti o jednotlivých vztazích nesdělil) a lze mít za to, že po převážnou dobu svého života pobýval ve Vietnamu a jeho vazby na zemi původu nebyly zásadně zpřetrhány (má tam rodiče a dalšího sourozence) a do země původu se čas od času vrací, naposledy byl ve Vietnamu dle cestovního dokladu na přelomu února a března 2018. Za jediný výraznější zásah do žalobcova života vyhodnotil pouze omezení návštěv s bratrem a jeho rodinou a nutnost zajistit si zdroj obživy v zemi

původu, což může být obtížnější než v ČR, takový zásah však nemůže být považován za nepřiměřený v porovnání s tím, že žalobce vědomě ohrozil životy a zdraví druhých lidí, když v opilosti sedl za volant vozidla. Správní orgán zdůraznil, že povolení k pobytu nebylo žalobci prodlouženo z důvodu spáchání trestného činu, proto jen skutečně velmi závažný zásah tohoto rozhodnutí do sféry rodinného či soukromého života by odůvodňoval kladné rozhodnutí o jeho žádosti. Takový důvod však správní orgán nezjistil, proto shledal dopad rozhodnutí do soukromého života žalobce s ohledem na kritéria uvedená v § 174a zákona o pobytu cizinců i s ohledem na Úmluvu jako přiměřený. Správní orgán tedy učinil závěr, že jeho rozhodnutí není nepřiměřené ve vztahu k důvodu zamítnutí žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, resp. že nebude nepřiměřeně zasaženo do soukromého ani rodinného života.

32. Žalovaný k zásahu do soukromého a rodinného života žalobce v důsledku vydaného rozhodnutí konstatoval, že žalobce je svobodný a bezdětný, na území ČR má bratra, avšak jeho pobytové oprávnění není navázáno na pobytové oprávnění žalobce. Žalovaný uvedl, že nepochybuje, že si žalobce za dobu 13 let vytvořil jisté vazby na území, zároveň však má vazby na území domovského státu, kde má rodiče a sestru. Připustil, že napadené rozhodnutí představuje zásah do soukromého a rodinného života žalobce, ale nejde o zásah nepřiměřený, neboť mu není zakázán další pobyt na území a má možnost požádat si o nové pobytové oprávnění. Dále uvedl, že žalobce je v produktivním věku a neuvedl žádné důvody, pro které by nemohl vycestovat. Žalovaný dále konstatoval, že napadeným rozhodnutím nebylo zasaženo do integrity, ani nebylo porušeno jeho právo na sebeurčení.
33. K intenzitě porušení zákona (spáchání předmětného přečinu), které vedlo k vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce o prodloužení dlouhodobého pobytu, správní orgán I. stupně uvedl, že nadýchané množství alkoholu nepovažuje za množství nevýznamné. To, že žalobce nezpůsobil žádné škody na zdraví ani majetku, je z velké části dílem pouhého štěstí a na celé věci dle jeho názoru nemění nic ani jeho následné pokání v podobě spolupráce s policií a soudy, ani finanční dar. Zdůraznil, že žalobce neváhal řízením v opilosti ohrozit zdraví a život druhých, čímž mimo jiné demonstroval i svoji úctu nejen k zákonům, ale i k dalším obyvatelům ČR a jejich životům. To, že spolupracoval s policií a soudy a svou vinu plně doznal poté, co byl při činu chycen, nelze považovat za zvlášť významnou okolnost, která by měla způsobit jeho čin polehčit. Finanční dar pak nemůže nijak zpětně kompenzovat ohrožení zdraví či života druhých. Spolupráci a finanční dar lze dle správního orgánu, stejně jako vyjádření lítosti, uvědomění si nevhodnosti svého jednání a důkaz poučení se, prezentovat též jako pragmatickou snahu přesvědčit soud za účelem zajištění si zastavení trestního stíhání či uložení co nejmírnějšího trestu.
34. Žalovaný k žalobcově odvolací námitce, že nebylo vzato v úvahu samotné odsouzení, uložený trest, charakter trestné činnosti, sklony k jejímu opakování nebo jinému porušování právních předpisů, jeho chování po spáchání činu a další aspekty, poukázal na § 37 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců a uvedl, že zákon o pobytu cizinců v případě zamítacího důvodu pro prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu spáchání trestného činu nevyžaduje, aby se jednalo o reálné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti, ale že klíčová je skutečnost, že cizinec spáchal úmyslný trestný čin. Dodal, že trestní soud i přes návrh na podmíněné zastavení trestního stíhání uznal žalobce vinným a k podmíněnému zastavení trestního

stíhání nepřistoupil, přičemž uvedl, že žalobce mohl způsobit závažné následky na majetku, zdraví a dokonce životě účastníků silničního provozu.

35. Pokud jde o samotnou existenci soukromého a rodinného života žalobce, zejména existence soukromého života v ČR správními orgány v zásadě zpochybněna nebyla, žalovaný připustil, že si žalobce za dobu 13 let vytvořil jisté vazby na území a že rozhodnutí představuje zásah do jeho soukromého a rodinného života, ale že nejde o zásah nepřiměřený, neboť mu není zakázán další pobyt na území a má možnost požádat si o nové pobytové oprávnění. Krajský soud má zato, že o okolnostech soukromého a rodinného života žalobce správní orgány uvážily vcelku nezaujatě, když vzaly v úvahu relevantní okolnosti daného případu. Vyhodnotily přitom, že zejména do soukromého života žalobce bude zasaženo, avšak tento zásah shledaly přiměřeným. Za zásah do žalobcova práva na soukromý a rodinný život přitom lze považovat skutečnost, že již nebude moci pokračovat na území ČR ve svých ekonomických aktivitách, které pro něj znamenají zdroj obživy, a s ohledem na délku jeho pobytu na území je též možné očekávat i narušení dalších sociálních vazeb (jak s rodinou bratra, tak s přáteli).
36. Nutno však připomenout, že při zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince je nutné identifikovat jak intenzitu zásahu do soukromého a rodinného života v důsledku napadeného rozhodnutí, tak intenzitu porušení zákona, které vedlo k jeho vydání. K tomu Nejvyšší správní soud např. již v rozsudku ze dne 6. 8. 2013, čj. 8 As 68/2012-39, uvedl, že „ze samotné podstaty principu přiměřenosti plyne, že se poměřuje ‚něco k něčemu‘, zde tedy veřejný zájem spočívající v ochraně veřejného pořádku s právem na soukromý a rodinný život.“ Analogicky vztaženo na nyní posuzovaný případ tedy správní orgány musí poměřovat veřejný zájem na ochraně objektů chráněných trestním právem se žalobcovým právem na soukromý či rodinný život.
37. Má-li být poměřován veřejný zájem státu s dopady do soukromého a rodinného života cizince, musí být posouzena povaha a závažnost porušeného veřejného zájmu a vymezeny konkrétní dopady do soukromého a rodinného života cizince. Rozhodně nemůže být postačující označit za klíčovou tu skutečnost, že žalobce spáchal úmyslný trestný čin (jak učinil žalovaný), tedy že skutečnost vedoucí k naplnění důvodu pro zamítnutí žádosti, tj. spáchání úmyslného trestného činu, je důvodem pro převážení veřejného zájmu nad dopady do soukromého a rodinného života žalobce. Jako hlavní kritérium pro posouzení přiměřenosti rozhodnutí nelze hodnotit ani záznam ve výpisu z Rejstříku trestů, jež současně představuje zákonný důvod pro zamítnutí žádosti. V takovém případě by totiž zkoumání přiměřenosti rozhodnutí zcela postrádalo smysl, neboť pouhým nesplněním podmínky, že cizinec nebyl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu, by současně byl dán závěr o přiměřenosti rozhodnutí ve vztahu k dopadům do soukromého a rodinného života žadatele. Je třeba zhodnotit celkovou povahu odsouzení trestním soudem, tedy nejen fakt spáchání úmyslného trestného činu (přečinu), ale též trestněprávní reakci na něj, tj. zhodnotit stupeň závažnosti protiprávního jednání (obecnou a typovou společenskou nebezpečnost spáchaného trestného činu), volbu druhu a výše sankce, její výkon, rozsah příp. způsobené škody, četnost trestných činů, tendenci k opakování trestné činnosti či chování žalobce v době po odsouzení, apod. Lze sice připustit, že rozhodnutí o neprodloužení povolení k dlouhodobému pobytu může být přinejmenším z hlediska bezprostřednosti zásahu do práv žalobce méně závažné, než např. rozhodnutí o správním

vyhoštění, což může mít svůj odraz i v míře hodnocení dopadů tohoto rozhodnutí do soukromého a rodinného života. To však neznamená, že by správní orgány mohly na zkoumání takového dopadu rozhodnutí rezignovat či jej zkoumat povrchně a nedostatečně.

38. Bylo tak nutno posoudit, zda jsou výše uvedené možné dopady a následky vydaného rozhodnutí (nepochybně pro žalobce osobně do určité míry závažné a měnící zásadně dosavadní způsob jeho života) adekvátní důvodu, který vedl správní orgán právě k rozhodnutí o zamítnutí jeho žádosti o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu a neprodloužení jeho platnosti. Tímto důvodem byla skutečnost, že žalobce spáchal trestný čin - přečin ohrožení pod vlivem návykové látky a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání 2 měsíců s podmíněčným odkladem na zkušební dobu 12 měsíců a trest zákazu činnosti taktéž na dobu 12 měsíců. Trestní soud žalobci tedy uložil na základě v rozsudku uvedených polehčujících okolností mírný podmíněný trest odnětí svobody blízko dolní hranice zákonné trestní sazby se zkušební dobou rovněž na dolní hranici zákonné trestní sazby a trest zákazu řízení motorových vozidel rovněž na dolní hranici zákonné trestní sazby. Výše trestu uloženého žalobci tak vypovídá i o konkrétní společenské nebezpečnosti (škodlivosti) jednání žalobce.
39. Poměření veřejného zájmu na ochraně objektů chráněných trestním právem se žalobcovým právem na soukromý či rodinný život však v projednávané věci správní orgány učinily nedostatečně, neboť již samotné posouzení povahy a závažnosti porušeného veřejného zájmu žalobcem učinily nedostatečně, resp. zčásti nesprávně. Správní orgán I. stupně pouze zdůrazňoval ohrožení zdraví a života druhých žalobcovým řízením v opilosti a jeho spolupráci s policií a soudy a doznání viny spojoval pouze s tím, že byl při činu chycen, a proto ji nepovažoval pro náhled na jeho čin za významnou okolnost. K finančnímu daru pak pouze konstatoval, že nemůže zpětně kompenzovat ohrožení zdraví či života druhých, přičemž spolupráci, finanční dar a vyjádření lítosti lze dle správního orgánu prezentovat též jako pragmatickou snahu žalobce přesvědčit soud za účelem zajištění si zastavení trestního stíhání. Žalovaný pak označil za klíčovou skutečnost, že žalobce spáchal úmyslný trestný čin.
40. Takovouto optikou by však již jen samotný fakt odsouzení pro spáchání úmyslného trestného činu byl důvodem pro převážení veřejného zájmu nad dopady do soukromého a rodinného života žalobce, neboť každý trestný čin je společensky škodlivý. Takový přístup je však zjednodušující a nesprávný. Správní orgány tak zcela pominuly, že trestněprávní úprava je založena na dvou kategoriích činů soudně trestných v podobě méně závažných přečinů a závažnějších zločinů. Takto konstruovaná bipartice trestných činů vychází právě z odstupňované typové společenské škodlivosti trestných činů vyjádřené formou zavinění a trestní sazbou. Vedle nedbalostních trestných činů patří mezi přečiny i část úmyslných trestných činů, a to ty z nich, které jsou společensky škodlivé, ale typově méně závažné, a proto jsou opatřeny nižšími trestními sazbami. Trestný čin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1 trestního zákona patří do kategorie méně závažných trestných činů - přečinů.
41. Argument žalovaného, že trestní soud i přes návrh na podmíněné zastavení trestního stíhání uznal žalobce vinným a k podmíněnému zastavení trestního stíhání nepřistoupil, nemůže jako argument pro převážení veřejného zájmu nad dopady do soukromého života žalobce obstát. Řešení trestní věci podmíněným zastavením trestního stíhání totiž představuje odklon od standardního postupu v trestním řízení ústího do meritorního

rozhodnutí o vině a trestu a patří do procesněprávní skupiny alternativ k potrestání. Pro obviněného přitom takový postup znamená mimo jiné to, že nebude mít záznam ve výpisu z rejstříku trestů. Pak by ale nebyl odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu a současně splňoval podmínku trestní zachovalosti ve smyslu § 174 zákona o pobytu cizinců, protože by ve výpisu z evidence Rejstříku trestů neměl záznam o pravomocném odsouzení za spáchání trestného činu, a nebyl by tak totiž vůbec důvod vést předmětné řízení podle zákona o pobytu cizinců. Za zjednodušující je nutno označit i správním orgánem I. stupně provedené hodnocení spolupráce žalobce s orgány činnými v trestním řízení, vyjádřené lítosti a poskytnutého finančního daru. Proč tyto skutečnosti hodnotil pouze jako snahu žalobce přesvědčit trestní soud za účelem zajištění si zastavení trestního stíhání, neuvedl. Přitom ani dle rozsudku trestního soudu toto důvodem pro nepřistoupení k podmíněnému zastavení trestního stíhání nebylo.

42. Jestliže správní orgány zdůraznily, že neexistuje ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území České republiky, s tím nelze než souhlasit, neboť respektování pravidel zákona o pobytu cizinců je nezbytné pro řádné fungování imigračního systému. V případě cizince, jenž trestnou činností narušuje závažným způsobem chráněný zájem státu, zde zcela oprávněně existuje veřejný zájem na tom, aby takový cizinec na území České republiky nepobýval. Z hlediska tohoto kritéria jde tedy o hodnocení hovořící sice v neprospěch žalobce, avšak na druhou stranu nelze pominout, že, „*pro posouzení závažnosti jednání pak hraje roli řada faktorů, jako je význam porušené normy, forma zavinění apod. Zároveň musí být při posuzování konkrétního případu dbáno na zachování přiměřenosti mezi intenzitou porušení normy a jeho následkem. Takovým následkem může být například zásah do soukromého a rodinného života cizince ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“*). Posouzení intenzity narušení veřejného zájmu je tak neodmyslitelně spjato s posouzením, jakým způsobem bude vydávaným rozhodnutím zasaženo do soukromého a rodinného života cizince“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2013, čj. 7 As 90/2013-41).
43. Správní orgány tedy bližší hodnocení závažnosti a druhu protiprávního jednání s ohledem na kategorizaci trestných činů na zločiny a přečiny, na porovnání trestného činu spáchaného žalobcem oproti závažnosti jiné trestním zákoníkem popsané trestné činnosti, na recidivu či ojedinělost spáchaného jednání, či druh a výši uloženého trestu, neprovedly. Žalobce přitom již ve správním řízení namítal, že mimo jiné právě s ohledem na povahu a závažnost jím spáchaného přečinu by bylo neprodloužení jeho pobytového oprávnění nepřiměřené. Od posouzení závažnosti a druhu žalobcovy trestné činnosti se přitom odvíjí intenzita zájmu státu na vycestování žalobce, jež je třeba následně poměřovat s právem na soukromý a rodinný život cizince (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2013, čj. 8 As 68/2012-39). Správní orgány v projednávané věci byly povinny zkoumat, zda trestný čin (přečin), který žalobce spáchal, je dostatečně závažný k prokázání, že je nezbytné vyloučit jeho pobyt na území ČR a dále zda ohrožení veřejného zájmu ob stojí v rámci „vážení“ zájmu žalobce na jeho soukromém a rodinném životě. Nutno proto uzavřít, že správní orgány závažnost spáchaného trestného činu žalobcem, resp. ohrožení veřejného zájmu, řádně nezohlednily, resp. jejich hodnocení je nedostatečné a zčásti nesprávné.
44. Pouze pro úplnost krajský soud dodává, že neprodloužení platnosti pobytového oprávnění nelze považovat za další trest za trestnou činnost, pro kterou byl žalobce již

potrestán trestním soudem, a nejde tak o porušení zásady *ne bis in idem*. Nejde totiž o trest ani sankci, neboť takové rozhodnutí obsahově vyjadřuje zájem státu na tom, aby jím dotčený cizinec na území státu nepobýval. Svou povahou je tak specifickým preventivním opatřením v oblasti kontroly přistěhovalectví, stejně tak jako např. rozhodnutí o vyhoštění. V této souvislosti žalovaný přiléhavě odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20, v němž tento soud uvedl, že „*samotné rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu z důvodu předchozího odsouzení ve smyslu § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců nemá povahu správního trestání. Rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu je nesankční povahy; je správním rozhodnutím, které obsahově vyjadřuje zájem státu na tom, aby se jím dotčený cizinec na území státu nezdržoval – není sankcí, ale individuálně preventivním správním opatřením, které primárně nesleduje represivní účel ... Z toho důvodu § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců není v rozporu se zásadou ne bis in idem vyjádřenou v čl. 40 odst. 5 Listiny a čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě.*“

45. S ohledem na výše uvedené krajský soud uzavírá, že napadené rozhodnutí je zatíženo vadami majícími povahu dílem v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů a dílem v nesprávném posouzení rozhodné právní otázky.
46. V dalším řízení proto bude na žalovaném, aby nově posoudil, zda trestný čin, který žalobce spáchal, je dostatečně závažný k prokázání, že je nezbytné vyloučit jeho další pobyt na území ČR. Teprve v návaznosti na takové posouzení pak znovu provede náležité posouzení otázky, zda takové konkrétní a individualizované ohrožení veřejného zájmu ob stojí i v rámci „vážení“ zájmu žalobce na jeho soukromém a rodinném životě, tj. s ohledem na zdejší žalobcovy soukromé vazby a jeho integraci vzhledem k délce jeho pobytu v ČR.

V. Závěr a náklady řízení

47. S ohledem na shora uvedené krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.).
48. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Dle něj má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci byl úspěšný žalobce, krajský soud mu proto přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v náhradě zaplaceného soudního poplatku v celkové výši 4.000 Kč a náhradě nákladů právní služby poskytnuté advokátem, jehož odměna vychází z vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Ten učinil ve věci dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsí žalobního návrhu) po 3.100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d/ ve spojení s § 7 advokátního tarifu), k tomu má nárok na úhradu 2 režijních paušálů po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tj. celkem 10.800 Kč.
49. Krajský soud uložil vyčíslené náklady zaplatit k rukám zástupce žalobce, neboť jde o advokáta (§ 149 odst. 1 občanského soudního řádu za použití § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 25. října 2022

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu